

Motion till riksdagen 2024/25:1786

av **Linnéa Wickman m.fl. (S)**

Samlad forskningssatsning på kvinnors hälsa och kvinnorelaterade sjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att genomföra en särskild forskningssatsning inom kvinnors hälsa och kvinnorelaterade sjukdomar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För att uppnå en jämställd vård utan omotiverade vårdskillnader baserade på kön och stärka tillgången till vård och behandling av sjukdomar eller hälsoproblem som främst drabbar kvinnor behöver resurserna till forskning om kvinnorelaterade sjukdomar öka. Mannen utgör i regel norm för den forskning som bedrivs och bristen på forskning inom kvinnors hälsa och kvinnodominerade sjukdomar påverkar sannolikheten att få rätt diagnos och behandling eller om någon behandling sätts in överhuvudtaget.

Bristen på forskning inom relevanta områden för kvinnors hälsa och kvinnorelaterade sjukdomar bekräftas av Fortes och Vetenskapsrådets kartläggning av forskningsbehovet som presenterades under 2023. De konstaterar att det finns en oproportionerligt hög förekomst av en rad hälsotillstånd, sjukdomar och symptom hos kvinnor som vården har svårt att upptäcka, diagnostisera, bota eller behandla på ett framgångsrikt sätt. I en del fall saknas också kunskap eller förklaringar till sjukdomars orsaker och deras koppling till andra faktorer som socioekonomi och andra ojämlikheter. Man bedömer att det finns ett omfattande forskningsbehov som behöver mötas och där särskilda forskningssatsningar är avgörande för att kunna stärka och utveckla forskningen och på sikt kvinnors hälsa.

Tre områden som pekas ut som särskilt prioriterade i kartläggningen för utökad forskning är sjukdomar och hälsotillstånd som är unika bland kvinnor eller vanligare bland kvinnor samt gravidas hälsa och förlossningsvård inklusive eftervård. Andra utvärderingar har visat omotiverade vårdskillnader inom strokevård, hjärtvård och

cancervård. Endometriosis, inkontinens, vestibulit, lipödem eller klimakteriebesvär är andra exempel på områden där vård och behandling behöver utvecklas. Genom att finansiera forskning, skapa goda plattformar för att sprida resultat och stärka samverkan mellan relevanta aktörer kan vården utvecklas och satsningar få effekt som gör skillnad för kvinnor genom livet.

Utöver att överväga att investera i stärkt forskning inom prioriterade områden bör nationella riktlinjer utarbetas på fler områden för att sjukvården i hela landet ska bli bättre på att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och besvär som enbart drabbar kvinnor. Vårdpersonalens kunskap om kvinnors hälsa och kvinnorelaterade sjukdomar är av avgörande betydelse för att komma tillrätta med detta. Därför bör också övervägas att införa obligatoriska studier av genusmedicin på läkarprogrammet och sjuksköterskeprogrammet. Att se över vilka insatser som krävs för att befintlig vårdpersonal ska kunna tillgodogöra sig den medicinska kunskapsutvecklingen är också av stor betydelse för att vården ska bli mer jämställd.

Linnéa Wickman (S)

Sanna Backeskog (S)

Heléne Björklund (S)

Anna Wallentheim (S)

Aida Birinxhiku (S)